

УДК 657.631:657.62

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/164-8>**Криничко Л. Р.**

кандидат медичних наук,
здобувач кафедри економічної безпеки,
публічного управління та адміністрування,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2067-9925>

Савіцький В. В.

аспірант кафедри обліку і аудиту,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4475-523X>

Ватанов А. Р.

здобувач кафедри економічної безпеки,
публічного управління та адміністрування,
Державний університет «Житомирська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6653-0125>

Krynychko L. R., Savitskyi V. V., Vatanov A. R.
Zhytomyr Polytechnic State University

ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ АУДИТОРСЬКИХ ФІРМ ЯК СУБ'ЄКТУ НЕЗАЛЕЖНОГО КОНТРОЛЮ

У статті доведено, що визначальною складовою вивчення господарської діяльності аудиторських фірм як об'єкту економічного аналізу є формування властивостей її складових. Проаналізовано, що господарська діяльність аудиторських фірм значно відрізняється від іншої діяльності в сфері консалтингу, адже саме аудиторська фірма виступає в двох проявах: як суб'єкту незалежного фінансового контролю та як суб'єкту господарської діяльності. Охарактеризовано, що у даному контексті актуалізуються питання формування ресурсів для здійснення аудиторської діяльності; ефективність використання ресурсів у контексті управління економічним потенціалом аудиторської фірми; залежність ефективності господарської діяльності аудиторської фірми від клієнтського та репутаційного капіталів; процес реалізації аудиторської та суміжних послуг аудиторською фірмою та результативність діяльності аудиторських фірм. Доведено, що господарська діяльність аудиторської фірми як власне і будь якого підприємства іншої галузі національної економіки, в тому числі консалтингу, вимагає залучення відповідних економічних ресурсів. Окреслено, що формування вказаних ресурсів відбувається як за рахунок власних джерел – власний капітал та прибуток що спрямований на збільшення складових власного капіталу, так і за рахунок залучених джерел довгострокові та короткострокові зобов'язання аудиторських фірм. Доведено, що в залежності від поєднання складових економічних ресурсів аудиторських фірм та джерел їх формування визначають основні напрями економічного аналізу, а саме економічний потенціал, складовими якого є: фінансовий потенціал, кадровий потенціал, матеріальний потенціал. Окреслено, що від ефективності використання ресурсних потенціалів аудиторської фірми залежать такі види капіталу як клієнтський та репутаційний капіталі. Визначено місце ресурсів аудиторської компанії в загальній класифікації економічних ресурсів підприємства.

Ключові слова: господарська діяльність, незалежний контроль, аудит, аудиторські фірми, економічні злочини.

ECONOMIC ACTIVITY OF AUDITING FIRMS AS A SUBJECT OF INDEPENDENT CONTROL

The article proves that the determining component of the study of economic activity of audit firms as an object of economic analysis is the formation of the properties of its components. It is analyzed that the economic activity of audit firms differs significantly from other activities in the field of consulting, because it is the audit firm that acts in two manifestations: as a subject of independent financial control and as a subject of economic activity. It is characterized that in this context the issues of formation of resources for auditing activities are actualized; efficient use of resources in the context of managing the economic potential of the audit firm; dependence of the efficiency of economic activity of the audit firm on the client and reputational capital; the process of implementation of audit and related services by the audit firm and the effectiveness of audit firms. It is proved that the economic activity of an audit firm as well as any enterprise of another branch of the national economy, including consulting, requires the involvement of appropriate economic resources. It is outlined that the formation of these resources occurs both from own sources – equity and profits aimed at increasing the components of equity, and from borrowed sources long-term and short-term liabilities of audit firms. It is proved that depending on the combination of components of economic resources of audit firms and sources of their formation determine the main directions of economic analysis, namely the economic potential, the components of which are: financial potential, human resources, material potential. It is outlined that such types of capital as client and reputational capital depend on the efficiency of using the resource potentials of the audit firm. The place of resources of the audit company in the general classification of economic resources of the enterprise is defined.

Keywords: economic activity, independent control, audit, audit firms, economic crimes.

JEL classification: M41, M42

Актуальність дослідження. Важливою складовою вивчення господарської діяльності аудиторських фірм як об'єкту економічного аналізу є формування властивостей її складових. Господарська діяльність аудиторських фірм значно відрізняється від іншої діяльності в сфері консалтингу, адже аудиторська фірма виступає в двох проявах: як суб'єкту незалежного фінансового контролю та як суб'єкт господарської діяльності. В даному контексті актуалізуються питання: формування ресурсів для здійснення аудиторської діяльності; ефективність використання ресурсів в контексті управління економічним потенціалом аудиторської фірми; залежність ефективності господарської діяльності аудиторської фірми від клієнтського та репутаційного капіталів; процес реалізації аудиторської та суміжних послуг аудиторською фірмою та результативність діяльності аудиторських фірм.

Аналіз останніх досліджень. Об'єкт наукового дослідження знаходиться на перетині двох наук, а саме: по-перше, аудиту який досліджували такі вчені як: Антонюк О.Р., Бондар В.П., Проскуріна Н.М., Петрик О.А., Редько О.Ю., Редченко К.І., Рудницький В.І., Рядська В.В., Усач Б.Ф., Шалімова Н.С., Каменська Т.О., Давидов Г.М., Пилипенко І.І., Каменська Т., Максимова В. та інші; по-друге, економічного аналізу фундаторами якого в Україні є: О.В. Олійник, О.М. Галенко, О.А. Зоріна, Т.М. Ковальчук, І.Д. Лазаришина, В.К. Савчук, Є.В. Мних, Л.О. Примостка, І.М. Парасій-Вергуненко. Так перша категорія вчених визначала особливості діяльності аудиторської фірми як суб'єкту незалежного фінансового контролю, що визначає специфіку їх господарської діяльності, а друга категорія вчених є розробниками організаційно-методологічних положень економічного аналізу господарської діяльності. Втім, питання господарської діяльності аудиторських фірм в контексті здійснення незалежного контролю не були опрацьовані повною мірою, що уповільнює розвиток цього спрямування.

Метою дослідження є визначення та опрацювання особливостей господарської діяльності аудиторських фірм з позиції здійснення незалежного контролю.

Вклад основного матеріалу. Формування ресурсів для здійснення аудиторської діяльності. «Основою функціонування сучасного підприємства є достатній за обсягом ресурсний потенціал, кількісні та якісні характеристики якого відображають систему ресурсів, а також механізми управління ними. Закономірним результатом ефективного використання ресурсного потенціалу підприємства є, насамперед, виробництво продукції високої якості, що дає можливість забезпечити ефективне управління виробничим, маркетинговим, трудовим, управлінським та іншими потенціалами підприємства» [1].

Господарська діяльність аудиторської фірми як власне і будь якого підприємства іншої галузі національної економіки, в тому числі консалтингу, вимагає залучення відповідних економічних ресурсів. Від обсягів, складу, якості та ефективності управління якими залежить результативність діяльності суб'єкта аудиторської діяльності та власне виконання поставлених перед аудитом функцій. Вітчизняна дослідниця В.А. Гросул з даного приводу вказує, що «отримання високих кінцевих результатів, економічне зростання та ефективність розвитку підприємства значною мірою

визначається результативністю використання наявних ресурсів, сукупність яких утворює його ресурсний потенціал. Управління ресурсами як чинниками виробництва – одне з найважливіших завдань управління багатогранною діяльністю підприємства. Будучи основними джерелами і передумовами отримання необхідних благ, ресурси служать вирішенню економічних завдань» [2, с. 236]. Відповідно й аудиторська фірма має сформувати сукупність економічних ресурсів, які дозволяють їй надати якісну аудиторську послугу та виконати усі поставлені завдання як до суб'єкту незалежного фінансового контролю.

Історія аудиту в світі налічує уже не одне десятиліття, проте якщо розглядати аудиторську діяльність як вид консалтингу то варто вказати на основні ресурси, які має використовувати аудиторська компанія для реалізації кісної послуги. «У наукових виданнях економічної літератури відсутня єдина обґрунтована класифікація ресурсів виробництва. Більшість досліджень цієї проблеми так чи інакше зачіпає проблему їх складу (ресурсів), адже, з одного боку, певна частина економістів не вносить до загальноприйнятої класифікації складових ресурсів виробництва жодних змін, з іншого, – ринкові засади господарювання вимагають деяких коректив у структурі і складі організаційно-економічних ресурсів» [3]. Отже, в науковій літературі, що класифікації економічних ресурсів існує велика кількість підходів. Розглянемо їх з позиції формування ресурсів господарської діяльності аудиторської компанії.

Аналізуючи праці вітчизняних та зарубіжних вчених (Азрилян А.Н., Бережной И.Г., Маргелов В.Н., Петров Г.А., Семенов В.И., Беляев М.И., Бернар І., Коллі Ж.-К., Борисов А.Б., Брикін Б.В., Кушнір Н.Б., Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С., Золоторов В.Г., Філіна Г.І., Ларіна Я.С., Устенко О.А., Ліпсіц І.В., Лопатніков Л.І., Майданевич Ю.П., Микитюк С.О., Мочерний С.В., Ожегов С.І., Пантелеев В.П., Сніжко О.С., Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б., Санжаревский И.И., Сліпущко О., Харінгтон Дж., Чепурін М.Н., Кисельова Е.А., Шведова Н.Ю., Maigorzata Stanek, Katarzyna Kieljan) можна сформувати наступну загальну класифікацію ресурсів підприємства та виділити їх за рівнем важливості на ключові, додаткові та ті що не використовуються аудиторською фірмою, які визначають якість аудиторської послуги та можливість забезпечення виконання усіх функцій що покладаються як до суб'єкту фінансового контролю (табл. 1). Представлена класифікація ресурсів передбачає наступні види: за складом (матеріальні, нематеріальні, фінансові, трудові, природні); за структурою (засоби праці, предмети праці, продукти праці); за джерелами формування (власні, позикові).

Формування вказаних ресурсів відбувається як за рахунок власних джерел – власний капітал та прибуток що спрямований на збільшення складових власного капіталу так і за рахунок залучених джерел довгострокові та короткострокові зобов'язання аудиторських фірм. В залежності від поєднання складових економічних ресурсів аудиторських фірм та джерел їх формування визначають основні напрями економічного аналізу, а саме економічний потенціал, складовими якого є: фінансовий потенціал, кадровий потенціал, матеріальний потенціал. Від ефективності використання ресурс-

Таблиця 1

Місце ресурсів аудиторської компанії в загальні класифікації економічних ресурсів підприємства

Класифікаційна ознака	Вид ресурсів	Значення ресурсу для аудиторської фірми	Характеристика використання аудиторською фірмою
за складом	матеріальні	Додаткові	Матеріальні ресурси складають не значну частку економічних ресурсів, що використовуються аудиторською фірмою. В більшій мірі зазначенні ресурси пов'язані із забезпеченням аудиторських процедур (офіс, комп'ютерна техніка, засоби зв'язку, транспортні засоби, канцелярські товари та інші)
	нематеріальні	Ключові	Нематеріальні активи пов'язані із використанням програмного забезпечення в ході аудиту фінансової звітності та супутніх аудиторських послуг, а також забезпечення кібербезпеки. В залежності від специфіки діяльності аудиторської фірми (галузі діяльності ключових клієнтів) здійснюються відбір програмного забезпечення
	фінансові	Ключові	Фінансові ресурси є ключовим видом економічних ресурсів аудиторської фірми, який пов'язаний із фінансовим забезпеченням господарської діяльності. Собівартість аудиторських послуг є не дешевою, адже пов'язано із використанням висококваліфікованих працівників – аудиторів. Крім того, вагомі фінансові ресурси використовуються для підвищення кваліфікації та програмного забезпечення господарської діяльності
	трудові	Ключові	Трудові ресурси є найголовнішим ресурсом аудиторської фірми щодо якого висуваються більшість вимог вітчизняного та міжнародного законодавства що регулює аудит та аудиторську діяльність
	природні	Не використовуються	Природні ресурси не властиві для бізнесу в сфері аудиторської діяльності
за структурою	засоби праці	Ключові / Додаткові	До даних видів ресурсів належать матеріальні та нематеріальні ресурси аудиторської компанії, використання яких є довгостроковим. В частині нематеріальних ресурсів вони є ключовими, а матеріальних – додатковими
	предмети праці	Додаткові	Матеріальні ресурси аудиторської фірми, що використовуються менше одного року
	продукти праці	Ключові	Продуктом праці господарської діяльності аудиторської фірми є: аудиторська послуга за видами (ініціативний аудит, обов'язковий аудит та обов'язковий аудит фінансової звітності суспільно значимих підприємств) та консалтингові послуги
за джерелами формування	власні	Ключові	Джерела формування ресурсів є важливими в частині оцінки фінансового потенціалу аудиторської фірми
	позикові	Ключові	

Джерело: власні розробки авторів

них потенціалів аудиторської фірми залежать такі види капіталу як клієнтський та репутаційний капітали.

Ефективність використання ресурсів в контексті управління економічним потенціалом аудиторської фірми.

Визначені ключові ресурси формують економічний потенціал аудиторської фірми. Проте, економічний потенціал підприємства залежить не стільки від наявних ресурсів скільки від їх використання [4]. Ефективність використання економічних ресурсів аудиторською компанією визначає певний рівень економічного потенціалу. «Кожне підприємство, як складна економічна система, володіє потенціалом, який можна сформулювати, проаналізувати, оцінити та управляти ним. Тепер, в умовах затяжної кризи, нестабільного зовнішнього середовища, змінного законодавства, зокрема податкового, необхідно вміло використовувати потенціал підприємства як з метою збереження своїх позицій на ринку, так і для розвитку в майбутньому» [5, с. 64].

Саме економічний аналіз має оцінити рівень потенціалу. На сьогоднішній день економічний потенціал підприємства як об'єкт економічного аналізу та управління в цілому набуває все більшої актуальності. Адже

саме оцінка економічного потенціалу передбачає не лише оцінку результативності діяльності аудиторської компанії, але й оцінку залучених ресурсів, а зважаючи на двосторонній прояв аудиторської діяльності в суспільстві та для зацікавлених осіб, економічний потенціал є ключовим об'єктом.

Економічну категорію «потенціал» у широкому вжитку почали використовувати у кінці 70-х на – початку 80-х років ХХ століття. У наукових працях наводиться широкий спектр його характеристик: економічний, науково-технічний, виробничий, трудовий, природно-ресурсний, інвестиційний. Останнім часом дедалі частіше трапляються такі поняття, як підприємницький потенціал, інтелектуальний, фінансовий, інноваційний, креативний, організаційно-управлінський, еколого-економічний тощо [6; 7; 8].

В нашому дослідженні ми будемо використовувати поняття економічний потенціал під яким будемо розуміти – сукупність економічних ресурсів аудиторської фірми та можливість їх ефективного використання для забезпечення досягнення основної мети як господарської діяльності аудиторської фірми так і як форми незалежного фінансового контролю.

Залежність ефективності господарської діяльності аудиторської фірми від клієнтського та репутаційного капіталів.

Важливе значення для підвищення рівня економічного потенціалу аудиторської фірми та її місця на ринку аудиторських та консалтингових послуг, а також ринках цінних паперів є взаємодія з зацікавленими сторонами. Ефективність взаємодії із зацікавленими особами формує клієнтський та репутаційний капітал аудиторської фірми. В даному контексті відбувається багатопрофільний взаємовплив різних факторів, що можна представити у формі наступної моделі (рис. 2).

Репутаційний та клієнтський капітали аудиторської фірми взаємопов'язаними та дозволяють залучити додаткові економічні ресурси. Це в свою чергу дозволяє підвищити рівень фінансовий результатів господарської діяльності аудиторської фірми та рівень якості аудиторської послуги в чому зацікавленні більшість учасників економічних відносин. Зазначенні види капіталу є новими з позиції структури об'єктів економічного аналізу підприємств в тому числі аудиторських фірм.

Особливістю зазначених видів капіталу є те, що вони залежать від усіх наявних економічних ресурсів та ефективності їх використання в аудиторській діяльності. Репутаційний та клієнтський капітал залежать від рівня взаємодій із зацікавленими сторонами. В свою чергу зацікавленні сторони мають такі інтереси як матеріальний (фінансовий), суспільний та змішаний інтереси. Проте усі вони залежать від ефективності діяльності суб'єкту аудиторської діяльності, яка проявляється в наступних формах: ефективність як суб'єкта господарювання та ефективність як суб'єкта фінансового контролю. Особливості інтересів та взаємодій зацікавлених сторін буде представлено в наступних дослідженнях.

Процес реалізації аудиторської та суміжних послуг аудиторською фірмою та результативність діяльності аудиторських фірм.

Аудит як особливий вид підприємницької діяльності зайняв певну нішу в економіці нашої країни. На сучасному етапі розвитку відбувається еволюційні процеси як в економічній системі в цілому, так і в сфері аудиту, зокрема. Історично первісним, а тому й найбільш розповсюдженим є аудит фінансової звітності, але починає зростати попит на інший вид завдань з надання впевненості, в яких предметом завдання виступає не фінансова звітність, її компоненти, статті та рахунки, а інші об'єкти та інформація.

Основними видами діяльності аудиторських фірм є власне аудит за видами (ініціативний аудит, обов'язковий аудит фінансової звітності та обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що є суспільно значимими) та консалтингові послуги. Усі зазначенні види послуг визначають ефективність діяльності аудиторської фірми. Дамо характеристику кожному із зазначених вище видів ефективності суб'єкта аудиторської діяльності:

– ефективність суб'єкта аудиторської діяльності як суб'єкта господарської діяльності. Результативним показником ефективності діяльності аудиторської фірми як суб'єкту господарювання є фінансові результати та примноження вартості бізнесу. Це в свою чергу дозволяє залучити більші обсяги різних видів економічних ресурсів в тому числі фінансових. Залучення додаткових економічних ресурсів аудиторською фірмою дозволяє підвищити якість аудиторської послуги, а це в свою чергу дозволяє підвищити репутацію аудиторської фірми серед клієнтів, держави, учасників ринку цінних паперів та потенційних інвесторів. Це відповідно дозволить підвищити вартість клієнтського та репутаційного капіталу;

– ефективність суб'єкта аудиторської діяльності як суб'єкта незалежного фінансового контролю. В даному випадку є виконання основних функцій аудиту як суспільного незалежного фінансового контролю за діяльністю компаній. Якість аудиторської послуг а власне

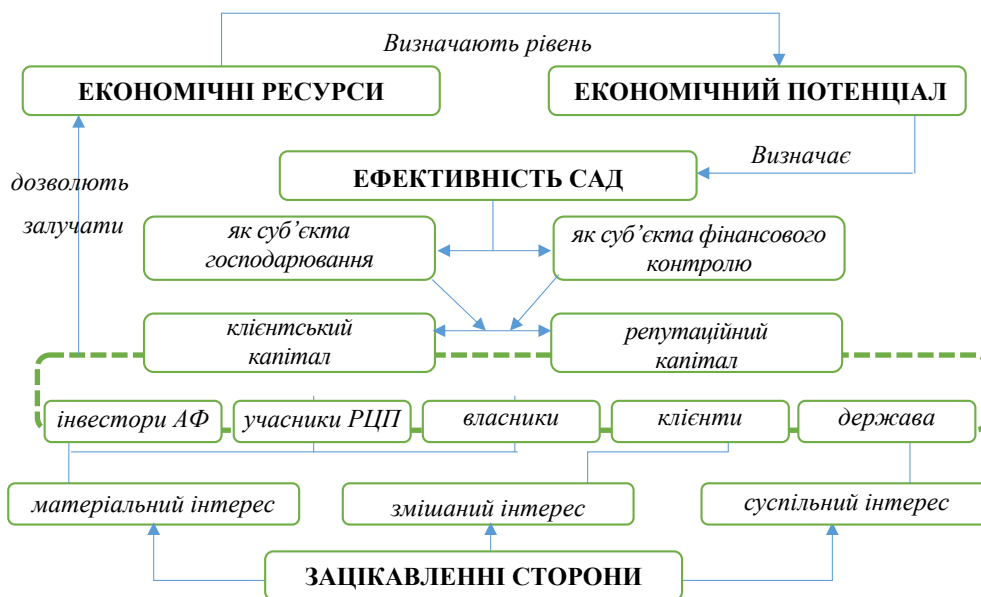

Рис. 2. Місце репутаційного та клієнтського капіталу в управлінні господарською діяльністю аудиторської фірми

Джерело: власні розробки авторів

якість аудиту фінансової звітності в даному випадку має пряму залежність. В ефективності діяльності аудиторської фірми як суб'єкту незалежного фінансового контролю зацікавленні в першу чергу учасники ринку цінних паперів, клієнти та держава. Це дозволяє виконувати усі поставлені функції перед незалежним аудитом, що вказує на його суспільне значення в розвитку соціально-економічних відносинах.

Відповідно до зазначеного ефективність суб'єкта аудиторської діяльності знаходиться на перетині інтересів зацікавлених осіб, які групуємо за такими напрямками як: матеріальні (фінансові), суспільні та змішані. Так, господарська діяльність аудиторської фірми дозволяє задовольнити усі інтереси таким учасникам як інвестори аудиторської фірми, учасники ринку цінних паперів, власники аудиторської фірми, клієнти – замовники аудиторської послуги (ініціативний аудит, обов'язковий аудит фінансової звітності та обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що є суспільно значимими), держава, суспільство, працівники аудиторської фірми.

Висновки. Таким чином, в результаті проведеного дослідження нами обґрунтовано сучасний стан розвитку суб'єктів аудиторської діяльності та встановлено властивості господарської діяльності аудиторської фірми. Встановлено, що кількість суб'єктів аудиторської діяльності значно зменшується, зокрема

на даному етапі розвитку аудиторського бізнесу спостерігається тенденція до укрупнення аудиторських фірм. Така тенденція обґрунтована нами з позиції збільшення вимог до аудиторських фірм та потребою залучення більших обсягів економічних ресурсів. Розроблено модель господарської діяльності аудиторської компанії як об'єкту економічного аналізу. Зазначена модель передбачає ідентифікують ключових об'єктів господарської діяльності з позиції економічного аналізу. В цілому господарську діяльність аудиторської фірми представлено за наступними етапами: 1) формування економічних ресурсів, до яких віднесено ключові (фінансові, трудові та майнові (матеріальні та нематеріальні активи)); 2) визначення місця зазначених економічних ресурсів в формуванні економічного потенціалу аудиторської фірми; 3) формування нових видів капіталу, таких як репутаційний та клієнтський, що знаходиться в прямих взаємозалежності з ефективністю аудиторської діяльності (розроблено модель місця репутаційного та клієнтського капіталу в управлінні господарською діяльністю аудиторської фірми); 4) обґрунтовано складові ефективності суб'єкта аудиторської діяльності як суб'єкта господарської діяльності та як суб'єкта незалежного фінансового контролю. Усе зазначене дозволяє формувати нове теоретичне знання в сферах двох економічних функціональних наук: економічного аналізу та аудиту.

Список використаних джерел:

1. Гросул В.А. Ресурси підприємства: теоретичне осмислення сутності. *Бізнес Інформ*. 2013. № 7. С. 236–242.
2. Денисюк О.Г. Використання ресурсного потенціалу підприємства та його фінансової складової. *Ефективна економіка*. 2018. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/38.pdf.
3. Золотогоров В.Г. Энциклопедический словарь по экономике. Мн.: Полюмя, 1997. 571 с.
4. Тарасова Т.О., Черчата А.О., Ставерська Т.О. Обліково-аналітичне забезпечення ризик-менеджменту в умовах сталого розвитку підприємства. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості»*. 2019. № 2 (20). С. 142–153. DOI: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2\(20\)-142-153](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2(20)-142-153).
5. Коваль Л.В. Економічний потенціал підприємства: сутність та структура. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/11340/1/11.pdf>.
6. Маслак О.І., Квятковська Л.А., Безручко О.О. Особливості формування економічного потенціалу підприємства в умовах циклічних коливань. *Актуальні проблеми економіки*. 2012. № 9. С. 36–46.
7. Тарасова Т.О., Черчата А.О. Соціально-перетворюючі інвестиції як механізм консолідації фінансових ресурсів державного та приватного секторів. *Розвиток харчових виробництв, ресторанного та готельного господарств і торгівлі: проблеми, перспективи, ефективність* : праці міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 14 травня 2020 р. Харків : ХДУХТ, 2020. С. 67–68. URL: http://elib.hduht.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5472/1/tk2_14.05.20.pdf.
8. Andrusiv U., Kinash I., Cherchata A., Polyanska A., Dzoba O., Tarasova T., Lysak H. Experience and prospects of innovation development venture capital financing. *Management Science Letters*. 2020. № 10 (4). Pp. 781–788. DOI: 10.5267/j.msl.2019.10.019.
9. Мельничук Б.В. Еволюція сутності аудиту. *Економіка АПК*. 2011. № 12. С. 49–57.
10. Мних Є.В. Аналітичне забезпечення регулювання економічних процесів. *Вісник Чернігівського державного технологічного університету*. 2013. № 3 (68). С. 168–173.
11. Особливості розвитку аудиторських послуг в Україні. URL: <https://blogs.korrespondent.net/blog/users/3257755-osoblyvosti-rozvytku-audytorskykh-posluh-v-ukraini>.

References:

1. Hrosul V.A. (2013) Resursy pidpryemstva: teoretychne osmyslennia sutnosti [Resources of the enterprise: theoretically comprehending the day]. *Biznes Inform*, no. 7, pp. 236–242.
2. Denysiuk O.H. (2018) Vykorystannia resursnoho potentsialu pidpryemstva ta yoho finansovoi skladovoi [Victory of the resource potential of the enterprise of that financial warehouse]. *Efektivna ekonomika*, no. 2. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2018/38.pdf.
3. Zolotohorov V.H. (1997) Entsiklopedycheskyi slovar po ekonomyke [Encyclopedic Dictionary of Economics]. Mn.: Polymya, 571 p.
4. Tarasova T.O., Cherchata A.O., Stavarska T.O. (2019) Oblikovo-analytychne zabezpechennia ryzyk-menedzhmentu v umovakh staloho rozvytku pidpryemstva [Accounting-analytical provision of risk-management in the sustainable development of companies]. *Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho natsionalnogo tekhnichnogo universytetu nafty i hazu*, no. 2 (20), pp. 142–153. DOI: [https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2\(20\)-142-153](https://doi.org/10.31471/2409-0948-2019-2(20)-142-153)

5. Koval L.V. Ekonomichnyi potentsial pidpriemstva: sutnist ta struktura [The economic potential of the enterprise: the day and the structure]. Available at: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/11340/1/11.pdf>.

6. Maslak O.I., Kviatkovska L.A., Bezruchko O.O. (2012) Osoblyvosti formuvannia ekonomichnoho potentsialu pidpriemstva v umovakh tsyklichnykh kolyvan [Particularities of the formulation of the economic potential of the enterprise in the minds of cyclical kolivans]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 9, pp. 36–46.

7. Tarasova T.O., Cherchata A.O. (2020) Socialno-peretvoryuyuchi investyciyi yak mexanizm konsolidaciyi finansovyh resursiv derzhavnogo ta pryvatnogo sektoriv [Socially transformative investments as a mechanism for consolidating financial resources of the public and private sectors]. *Proceedings of the Rozvytok xarchovyh vyrobnyctv, restorannogo ta gotelnogo gospodarstv i torgivli: problemy, perspektyvy, efektyvnist: Mizhnarodna naukovo-praktychna konferenciya* (Ukraina, Harkiv, 14 travnya, 2020) (eds. O.I. Cherevko ta in.), Harkiv: XDUXT, pp. 67–68. Available at: http://elib.hduht.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/5472/1/tk2_14.05.20.pdf.

8. Andrusiv U., Kinash I., Cherchata A., Polyanska A., Dzoba O., Tarasova T., Lysak H. (2020) Experience and prospects of innovation development venture capital financing. *Management Science Letters*, no. 10 (4), pp. 781–788. DOI: 10.5267/j.msl.2019.10.019.

9. Melnychuk B.V. (2011) Evoliutsiia sutnosti audytu [The evolution of the audit day. Economics of the agro-industrial complex]. *Ekonomika APK*, no. 12, pp. 49–57.

10. Mnykh Ye.V. (2013) Analitychne zabezpechennia rehuliuвання ekonomichnykh protsesiv [Analytical protection of the regulation of economic processes]. *Visnyk Chernihivskoho derzhavnogo tekhnolohichnoho universytetu*, no. 3 (68), pp. 168–173.

11. Osoblyvosti rozvytku audytorskykh posluh v Ukraini [Features of the development of audit services in Ukraine]. Available at: <https://blogs.korrespondent.net/blog/users/3257755-osoblyvosti-rozvytku-audytorskykh-posluh-v-ukraini>.